
Vergaderjaar 2025–2026

36 850 XII

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII) voor het jaar 2025 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	5
3	Beleidsartikelen	7
3.1	Artikel 11 Integraal Waterbeleid	7
3.2	Artikel 13 Bodem en Ondergrond	9
3.3	Artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid	11
3.4	Artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor	14
3.5	Artikel 17 Luchtvaart	16
3.6	Artikel 18 Scheepvaart en Havens	18
3.7	Artikel 19 Internationaal Beleid	20
3.8	Artikel 20 Lucht en Geluid	22
3.9	Artikel 21 Circulaire economie	23
3.10	Artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's	25
3.11	Artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie	27
3.12	Artikel 24 Inspectie Leefomgeving en Transport	29
3.13	Artikel 25 Brede Doeluitkering	30
3.14	Artikel 26 Bijdrage Investeringsfondsen	31
4	Niet-beleidsartikelen	32
4.1	Artikel 97 Algemeen Kerndepartement	32
4.2	Artikel 98 Apparaat Kerndepartement	34
4.3	Artikel 99 Nog onverdeeld	37
5	Agentschappen	38
5.1	Agentschap Rijkswaterstaat	38
5.2	Agentschap Koninklijk Nederlands Metereologisch Instituut	45

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII);
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

R. Tieman

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De opzet en structuur van de onderliggende begroting voor Hoofdstuk XII is gebaseerd op de [rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën](#). In de Rijksbegrotingsvoorschriften 2025 zijn onderstaande uniforme ondergrenzen opgenomen, welke worden gehanteerd bij het toelichten van begrotingsmutaties op het niveau van financieel instrument.

Tabel 1 Norm bij toe te lichten verschillen		
Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50		1
=> 50 en < 200		2
=> 200 en < 1000		5
=> 1000		10

Opbouw

Dit wetsvoorstel kent een opbouw waarbij afhankelijk van de informatie vraag- en behoefte verder kan worden ingezoomd. Deze verdiepingsslag is als volgt opgebouwd:

1. In de [begrotings\(wet\)staat](#) zijn de wijzigingen op de begrotingsstaat van het jaar 2025 voor de begroting van Infrastructuur en Waterstaat (XII) opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de mutaties die op artikelniveau in de verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen worden voorgesteld bij deze Tweede suppletoire begroting.
2. In het overzicht in paragraaf [2.1 Overzicht belangrijk uitgaven- en ontvangstenmutaties](#) zijn de belangrijkste mutaties opgenomen, die op hoofdlijnen inzicht verstrekt in de belangrijkste budgettaire voorstellen die leiden tot wijziging van de begroting 2026 (Kamerstukken II 2025-2026, 36 800-XII, nr 2). Hiermee kan snel een indruk worden verkregen van de inhoud van dit wetsvoorstel.
3. In de artikelgewijze toelichting in paragraaf [3 Beleidsartikelen](#) en paragraaf [4 Niet-beleidsartikelen](#) zijn in de tabellen de budgettaire gevolgen van beleid de mutaties in de Tweede suppletoire begroting 2025 opgenomen ten opzichte van de reeds in de aan uw Kamer voorgelegde Suppletoire Begroting September 2025 (Kamerstukken II 2025-2026, 36 820-XII, nr 2). De begrotingsmutaties van de najaarsnota worden toegelicht op basis van bovengenoemde staffel.
4. In paragraaf [5 Agentschappen](#) staan de aanpassingen in de exploitatie- en kasstroomoverzichten van de agentschappen waarbij sprake is van cumulatieve mutaties (in totaal) groter dan 5% van de oorspronkelijk vastgestelde begroting of cumulatieve mutaties (in totaal) groter dan € 20 miljoen ten opzichte van de oorspronkelijk vastgestelde begroting.

2 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

De onderstaande tabellen geven de belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties van de tweede suppletoire begroting 2025 weer. In paragraaf 3 [Beleidsartikelen](#) en paragraaf 4 [Niet-beleidsartikelen](#) is een meer gedetailleerd overzicht van de mutaties per artikel te vinden.

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)		
	Artikelnummer	Uitgaven 2025
Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW's en amendementen) 2025		14.182.158
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) BCF afdracht	14, 20, 26	– 100.839
2) Decentrale uitkering decentraal Spoor	16	– 20.900
3) Nationaal Groeifonds vertraging	11, 17, 18	– 16.773
4) Klimaatfonds overschot	21	– 11.396
5) Decentrale uitkering zeeland ERTMS	26	– 4.993
6) Overige mutaties	Divers	– 7.782
Stand 2e suppletoire begroting 2025		14.019.475

Toelichting

1 BTW-compensatiefonds – € 100,8 miljoen:

Het betreft de overboeking naar het BTW-Compensatiefonds van het ministerie van Financiën voor verschillende regelingen. Voor € 96,4 miljoen heeft het betrekking op regelingen die op het Mobiliteitsfonds worden uitgevoerd.

2. Decentrale Uitkering decentraal spoor 2025 – € 20,9 miljoen

Decentrale Uitkering (DU) Decentraal Spoor 2025. Dit betreft de jaarlijkse overboeking naar het Provinciefonds voor een bijdrage aan medeoverheden voor exploitatietekorten op gedecentraliseerde spoorlijnen. IenW levert voor de dekking van het exploitatie- of beheertekort van de betreffende decentrale spoor- en tramdiensten een bijdrage, die dit jaar € 20,9 miljoen bedraagt. Het betreft een DU voor vier provincies, namelijk Overijssel, Drenthe, Limburg en Utrecht.

3. Nationaal Groeifonds

IenW boekt voor – € 16,8 miljoen terug naar het generale beeld vanwege vertragingen. De grootste vertraging is binnen het project luchtvaart in Transitie – € 14,5 miljoen. Er is een vertraging opgelopen bij de toekenning van de subsidies voor de tweede fase van het Hydrogen Optimization and Testing (HOT) programma. Het deelproject HOT heeft als doel om gevalideerde kennis en data op te bouwen over waterstof brandstofsyste men. Dit heeft te maken met een subsidieontvanger die nog niet voldoet aan de voorwaarden waardoor de subsidie dit jaar niet meer kan worden verstrekt.

4. Klimaatfonds

IenW boekt € 11,4 miljoen terug naar het generale beeld. Op de subsidie-regeling omschakeling plasticverwerkers zijn voor € 7,9 miljoen minder aanvragen binnengekomen. Dit hangt samen met onzekerheid door de discussie rond de plasticnorm. Verder zijn er vertragingen op de subsidieregeling circulaire plastics (€ 3,5 miljoen) vanwege onder andere vertraging binnen het vergunningtraject tot inhoudlijke aanpassingen van projecten.

5. Decentrale uitkering Zeeland ERTMS

Dit betreft een decentralisatie-uitkering ter hoogte van € 5,6 miljoen aan het ministerie van BZK, ten behoeve van het pakket voor Zeeland ter compensatie van het verplaatsen van het proefbaanvak voor ERTMS naar Zeeland.

6. Overige mutaties

Dit betreft diverse kleinere mutaties.

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Artikelnummer	Ontvangsten 2025
Vastgestelde begroting (incl. suppletoire begrotingen, NvW's en amendementen) 2025		177.122
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Ontvangsten RVO	Divers	7.025
2) Overige mutaties	Divers	1.928
Stand 2e suppletoire begroting 2025		186.075

Toelichting

1. Ontvangsten RVO

Voor verschillende subsidies die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd door RVO hebben we een eindafrekening ontvangen. De eindafrekeningen vallen € 7,0 miljoen lager dan aan RVO betaald is. Dit bedrag ontvangt lenW in 2025 weer terug.

2. Overige mutaties

Dit betreft diverse kleinere mutaties.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 11 Integraal Waterbeleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid Artikel 11 Integraal Waterbeleid (bedragen x € 1.000)			
Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
		Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	
Art. Verplichtingen	52.311	– 505	51.806
Uitgaven	81.620	– 4.553	77.067
11.1 Algemeen waterbeleid	59.362	– 3.412	55.950
<i>Opdrachten</i>	<i>14.723</i>	<i>– 2.210</i>	<i>12.513</i>
Partners voor Water (HGIS)	8.825	549	9.374
Overige HGIS opdrachten	679	3	682
Regie Innovatie	911	– 124	787
Overige opdrachten	4.308	– 2.638	1.670
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>21.383</i>	<i>– 847</i>	<i>20.536</i>
Incidentele subsidie WKB	520	0	520
Overige HGIS subsidies	4.900	– 603	4.297
Partners voor Water 5 (HGIS)	6.010	391	6.401
NGF NL2120	8.842	– 275	8.567
Overige subsidies	1.111	– 360	751
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>18.131</i>	<i>237</i>	<i>18.368</i>
Bijdrage aan agentschap RWS	17.217	237	17.454
Bijdrage aan agentschap KNMI	914	0	914
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>4.725</i>	<i>– 742</i>	<i>3.983</i>
NGF NL2120	4.687	– 818	3.869
Overige bijdragen	38	76	114
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>400</i>	<i>150</i>	<i>550</i>
Overige bijdragen	400	150	550
11.2 Waterveiligheid	1.638	– 225	1.413
<i>Opdrachten</i>	<i>1.638</i>	<i>– 225</i>	<i>1.413</i>
Waterveiligheid	1.548	– 135	1.413
Overige opdrachten	90	– 90	0
11.3 Grote oppervlaktewateren	1.228	78	1.306
<i>Opdrachten</i>	<i>1.228</i>	<i>78</i>	<i>1.306</i>
RWS Zuid-Westelijke Delta	762	0	762
Overige opdrachten	466	78	544
11.4 Waterkwaliteit	19.392	– 994	18.398
<i>Opdrachten</i>	<i>6.488</i>	<i>– 1.071</i>	<i>5.417</i>
Waarvan RWS (BOA)	0	31	31
Noordzee en oceanen	2.078	– 503	1.575
Overige opdrachten	4.410	– 599	3.811
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>11.048</i>	<i>127</i>	<i>11.175</i>
NGF UPPWater	8.836	0	8.836
Overige subsidies	2.212	127	2.339
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.856</i>	<i>– 50</i>	<i>1.806</i>
Overige bijdragen	1.856	– 50	1.806
Ontvangsten	196	281	477

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verlaging van het verplichtingenbudget met € 0,5 miljoen wordt veroorzaakt door de hieronder toegelichte kasuitgaven en de volgende mutatie:

- Een verplichtingschuif (€ 3,0 miljoen) van het Deltafonds naar HXII voor het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW). Dit is voor de ondersteuning die het Kadaster de komende 3 jaar moet leveren voor DAW (kadastrale gegevens die nodig zijn bij het uitwerken van maatregelen voor schoner en voldoende water).

Uitgaven

1 Algemeen Waterbeleid

Opdrachten

De verlaging van het opdrachtenbudget met € 2,2 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Overige opdrachten: Dit betreft een overboeking van € 1,8 miljoen van opdrachtmiddelen Algemeen Waterbeleid naar het Meerjarenprogramma Bodem (artikel 13) ter compensatie van de eerder verwerkte SPUK- en subsidietaakstellingen op artikel 13.

2 Waterveiligheid

De uitgaven mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

3 Grote oppervlaktewateren

De uitgaven mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

4 Waterkwaliteit

De uitgaven mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

3.2 Artikel 13 Bodem en Ondergrond

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 13 Bodem en Ondergrond (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen		81.054	– 7.090	73.964
Uitgaven		135.999	– 6.285	129.714
13.4 Ruimtegebruik bodem		135.999	– 6.285	129.714
	<i>Opdrachten</i>	<i>25.176</i>	<i>– 466</i>	<i>24.710</i>
	Bodem en STRONG	19.767	1.366	21.133
	RWS Leefomgeving	1.835	– 400	1.435
	Fysieke Leefomgeving Omgevingswet (FLOW)	678	– 600	78
	Overige opdrachten	2.896	– 832	2.064
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>20.936</i>	<i>– 1.546</i>	<i>19.390</i>
	Bedrijvenregeling	10.330	– 1.636	8.694
	Subsidie Caribisch Nederland	10.213	0	10.213
	Overige subsidies	393	90	483
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>11.766</i>	<i>– 331</i>	<i>11.435</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	4.669	0	4.669
	Bijdrage aan agentschap RIVM	7.097	– 331	6.766
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>78.121</i>	<i>– 3.942</i>	<i>74.179</i>
	Meerjarenprogramma Bodem	78.121	– 3.942	74.179
Ontvangsten		0	192	192

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verlaging van het verplichtingenbudget met € 7,1 miljoen wordt met name verklaard door de hieronder toegelichte overboekingen naar BZK (- € 7,0 miljoen). Het verschil tussen kas en verplichtingen wordt met name verklaard door de hieronder toegelichte budgetoverheveling vanuit artikel 11, waarbij € 0,8 miljoen minder aan verplichtingen is overgeheveld dan kas.

Uitgaven

4 Ruimtegebruik bodem

Bijdrage aan medeoverheden

De verlaging van de bijdrage aan medeoverheden met € 3,9 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Meerjarenprogramma Bodem (MJP Bodem): dit budget is met € 3,9 miljoen verlaagd en dit wordt verklaard door:

- Een overboeking naar BZK van € 4,3 miljoen voor de Regionale kennisfunctie bodem en ondergrond. De middelen zijn bedoeld voor de inrichting van een regionale kennisfunctie (per provincie) op het gebied

- van bodem en ondergrond. Het doel van de kennisfunctie is het beter en efficiënter benutten van beschikbare kennis en nadere invulling te geven aan bestaande taken en rollen.
- Overboekingen naar BZK van in totaal € 2,7 miljoen voor de Maatwerk-oplossing grootschalige bodemschade met aan drugsproductie gerelateerde stoffen 2025. Er wordt door IenW samen met JenV, IPO en VNG gewerkt aan een landelijke voorziening voor de problematiek rondom vervuiling van het milieu als gevolg van drugsproductie.
 - De in artikel 11 genoemde overboeking van € 1,8 miljoen van opdracht-middelen Algemeen Waterbeleid naar MJP Bodem (artikel 13) ter compensatie van eerder verwerkte SPUK- en subsidietaakstellingen op dit instrument.
 - Een budgetoverheveling binnen artikel 13 van € 1,1 miljoen naar Bijdrage aan medeoverheden voor het Meerjarenprogramma Bodem. Er was eerder dit jaar tijdelijk middelen vanuit het MJP Bodem overgeboekt naar de budgetten van RIVM, RWS BOA en Ruimte voor bodemgerelateerde opgaven en onderzoek.

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

3.3 Artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 14 Wegen en Verkeersveiligheid (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen		540.424	– 8.450	531.974
Uitgaven		413.537	– 9.505	404.032
14.1 Netwerk		28.425	1.310	29.735
	<i>Opdrachten</i>	<i>10.069</i>	<i>1.625</i>	<i>11.694</i>
	Wegverkeersbeleid	4.119	1.402	5.521
	Voertuigen en Digitale Infrastructuur	4.450	136	4.586
	Overige opdrachten	1.500	87	1.587
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>420</i>	<i>– 270</i>	<i>150</i>
	Overige subsidies	420	– 270	150
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>11.117</i>	<i>– 665</i>	<i>10.452</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	8.237	– 665	7.572
	Overige bijdragen	2.880	0	2.880
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>6.014</i>	<i>223</i>	<i>6.237</i>
	Bijdrage aan Caribisch Nederland	6.000	223	6.223
	Regionale bijdrage MIRT	14	0	14
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>805</i>	<i>397</i>	<i>1.202</i>
	Overige bijdragen	805	397	1.202
14.2 Verkeersveiligheid		18.730	303	19.033
	<i>Opdrachten</i>	<i>5.006</i>	<i>100</i>	<i>5.106</i>
	Opdrachten Verkeersveiligheid	3.606	600	4.206
	Overige opdrachten	1.400	– 500	900
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>10.565</i>	<i>– 554</i>	<i>10.011</i>
	Veilig Verkeer Nederland (VVN)	3.984	0	3.984
	Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV)	4.437	0	4.437
	Overige subsidies	2.144	– 554	1.590
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>789</i>	<i>– 35</i>	<i>754</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	789	– 35	754
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>2.370</i>	<i>792</i>	<i>3.162</i>
	Bijdrage aan CBR	1.970	792	2.762
	Overige bijdragen	400	0	400
14.3 Slimme en duurzame mobiliteit		366.382	– 11.118	355.264
	<i>Opdrachten</i>	<i>59.542</i>	<i>– 3.285</i>	<i>56.257</i>
	Innovatie en Intelligente Transportsystemen	9.553	– 333	9.220
	Klimaataakkoord	2.942	– 2.682	260
	Verkeersemisies	740	– 250	490
	KF: Laadinfra wegverkeer	30	0	30
	Programma Vergroening Reisgedrag	2.172	– 650	1.522
	Verduurzaming logistiek	7.444	– 1.122	6.322
	NGF: Dutch Metropolitan Innovations (DMI)	23.744	0	23.744
	KF: Zero-emissie zones	250	0	250
	Overige opdrachten	12.667	1.752	14.419
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>236.429</i>	<i>– 1.924</i>	<i>234.505</i>
	Duurzame Mobiliteit	18.091	0	18.091
	Elektrisch Vervoer	58.444	0	58.444

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Laad en AanZET	66.713	– 1.515	65.198
Bronmaatregelen Stikstof	34.029	0	34.029
KF: Laadinfra wegvervoer	32.832	0	32.832
KF: Laadinfra Bouw	6.200	0	6.200
Vergroenen reisgedrag	1.450	0	1.450
KF: SWIM	14.486	0	14.486
Overige Subsidies	4.184	– 409	3.775
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>31.151</i>	<i>– 625</i>	<i>30.526</i>
Bijdrage agentschap RWS	4.361	– 55	4.306
Bijdrage agentschap NEA	6.052	– 268	5.784
Bijdrage agentschap RVO	19.790	– 400	19.390
Bijdrage aan agentschap RIVM	616	98	714
Overige bijdragen aan agentschappen	332	0	332
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>36.050</i>	<i>– 7.225</i>	<i>28.825</i>
Duurzame Mobiliteit	25.050	– 7.117	17.933
Mobiliteit en Gebieden	1.000	– 108	892
KF - Laadinfra	10.000	0	10.000
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>710</i>	<i>50</i>	<i>760</i>
Overige bijdragen	710	50	760
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>2.500</i>	<i>1.891</i>	<i>4.391</i>
Overige bijdragen	2.500	1.891	4.391
Ontvangsten	9.622	4.924	14.546

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verlaging van het verplichtingenbudget met € 8,5 miljoen wordt met name veroorzaakt door de hieronder toegelichte uitgaven mutaties en:

- Een verplichtingenophoging van in totaal € 1,1 miljoen om opdrachten voor het programma van rijles naar rijonderwijs aan te kunnen gaan. De middelen komen uit 2026 en 2027.
- Een overboeking naar het lenW brede beeld vanwege lagere uitgevallen prognoses bij de Aanschafregeling Zero-Emissietrucks (AanZET) en de Subsidiereling Waterstof in Mobiliteit (SWiM) van € 2,1 miljoen.

1 Netwerk

De uitgavenmutaties zijn lager dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

2 Verkeersveiligheid

De uitgavenmutaties zijn lager dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

3 Slimme en duurzame mobiliteit

Bijdrage aan medeoverheden

Het budget bijdragen aan medeoverheden wordt met € 7,2 miljoen verlaagd. Dit komt met name door:

Duurzame mobiliteit: De BTW afdrachten van de specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2023-2030 worden voor 2024 en 2025 overgeboekt naar het BTW-compensatiefonds. Dit bedraagt € 3,9 miljoen. Verder wordt € 3,9 miljoen aan stikstofmiddelen teruggeboekt naar het MF. Dit zijn middelen van de specifieke uitkering Schoon en Emissieloos Bouwen, die in 2025 niet worden uitgeput op HXII. De middelen kunnen pas uitgekeerd worden, nadat is aangetoond hoeveel emissieloos bouwmatériel er wordt ingezet bij een bouwproject.

Het restant van € 0,6 miljoen wordt verklaard door diverse kleine mutaties.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn lager dan de voorgeschreven norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

3.4 Artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 16 Openbaar Vervoer en Spoor (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen		177.903	– 19.596	158.307
Uitgaven		185.187	– 28.991	156.196
16.1 OV en Spoor		166.425	– 19.596	146.829
	<i>Opdrachten</i>	6.261	1.498	7.759
	OV & Stations	1.570	1.619	3.189
	ACM	1.131	– 719	412
	Overige opdrachten	3.560	598	4.158
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	134.417	259	134.676
	NS Sociale Veiligheid	2.300	0	2.300
	NS-concessie	16.966	500	17.466
	Overige subsidies	115.151	– 241	114.910
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	1.171	– 89	1.082
	Bijdrage aan agentschap RWS	880	– 112	768
	Bijdrage aan agentschap KNMI	16	0	16
	Bijdrage aan agentschap RVO	275	23	298
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	24.474	– 21.257	3.217
	CLU Betuweroute en HSL	3.009	43	3.052
	Overige bijdragen	21.465	– 21.300	165
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	102	– 7	95
	Overige bijdragen	102	– 7	95
16.2 Maatregelenpakket OVS		18.762	– 9.395	9.367
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	18.762	– 9.395	9.367
	Beschikbaarheidsvergoeding OV-sector	3.204	0	3.204
	Transitievangnet OV	15.558	– 9.395	6.163
Ontvangsten		115.482	0	115.482

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verlaging van het verplichtingenbudget met € 19,6 miljoen wordt met name veroorzaakt door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties. Het verschil wordt verklaard door onderschrijvingen die alleen het kasbeeld beïnvloeden.

Uitgaven

1 OV en Spoor

Bijdrage aan medeoverheden

Het bijdrage aan medeoverhedenbudget wordt met € 21,3 miljoen verlaagd. Dit komt met name door:

Overige bijdragen: Decentrale Uitkering (DU) Decentraal Spoor 2025.
Dit betreft de jaarlijkse overboeking naar het Provinciefonds voor een bijdrage aan medeoverheden voor exploitatietekorten op gedecentraliseerde spoorlijnen. Deze bijdrage werd voorheen verstrekt door middel van een SPUK, maar zal voortaan door middel van een DU worden verstrekt. IenW levert voor de dekking van het exploitatie- of beheertekort van de betreffende decentrale spoor- en tramdiensten een bijdrage, die dit jaar € 20,9 miljoen bedraagt. Het betreft een DU voor vier provincies, namelijk Overijssel, Drenthe, Limburg en Utrecht. Vastlegging van de beschikkingen Decentraal Spoor vindt plaats op de beleidsbegroting HXII, maar de bekostiging komt uit het Mobiliteitsfonds.

Het restant van € 0,4 miljoen wordt verklaard door diverse kleine mutaties.

2 Maatregelenpakket OVS

Subsidies

Het subsidiebudget wordt met € 9,4 miljoen verlaagd. Dit komt door:

Transitievangnet OV: Dit betreft een overschot van de TVOV middelen ter hoogte van € 9,4 miljoen. Deze middelen komen in 2025 niet meer tot betaling, omdat er minder aanspraak is gemaakt op de TVOV regeling dan eerder werd voorzien en doordat een afrekening voordelig uitvalt. Een deel ter hoogte van € 6 miljoen van de middelen wordt teruggestort naar het MF, omdat de TVOV-regeling oorspronkelijk ook vanuit het Mobiliteitsfonds is gefinancierd. Van de resterende middelen ter hoogte van € 3,4 miljoen is de verwachting dat ze in 2026 nodig zijn voor de afwikkeling van de TVOV regeling. Daarom worden die middelen conform de middelenafspraken doorgeschoven naar 2026.

Ontvangsten

Er hebben geen ontvangstenmutaties plaatsgevonden op dit artikel.

3.5 Artikel 17 Luchtvaart

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 17 Luchtvaart (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen		226.766	- 39.083	187.683
	Uitgaven	83.116	- 15.991	67.125
17.1 Luchtvaart		83.116	- 15.991	67.125
	<i>Opdrachten</i>	<i>18.278</i>	<i>- 1.061</i>	<i>17.217</i>
	Geluidsisolatie Schiphol	0	300	300
	Caribisch Nederland	469	- 339	130
	NGF Project - Luchtvaart in Transitie	210	- 100	110
	GIS-4 regeling	4.500	- 2.500	2.000
	Programma Omgeving Luchthaven Schiphol	3.204	0	3.204
	Luchtruim Regio Luchthaven	1.350	125	1.475
	Luchtruimherziening	1.240	0	1.240
	KF: Luchtvaartverkeer energie	767	95	862
	Overige opdrachten	6.538	1358	7.896
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>58.643</i>	<i>- 14.971</i>	<i>43.672</i>
	Tarieven Bonaire	860	- 218	642
	Omploegen graanresten	1.500	0	1.500
	NGF-project Luchtvaart in transitie	54.100	- 14.500	39.600
	Subsidie Maatschappelijke Raad Schiphol (MRS)	1.153	0	1.153
	Overige subsidies	1.030	- 253	777
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>2.249</i>	<i>672</i>	<i>2.921</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	334	0	334
	Bijdrage aan agentschap KNMI	30	0	30
	Bijdrage aan agentschap RVO	797	- 68	729
	Bijdrage aan agentschap RIVM	340	0	340
	Bijdrage aan agentschap RWS (Caribisch Nederland)	10	740	750
	Bijdrage aan agentschap RVO (NGF)	500	0	500
	Overige bijdragen	238	0	238
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>1.427</i>	<i>- 489</i>	<i>938</i>
	Bijdrage Caribisch Nederland	1.427	- 489	938
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.627</i>	<i>20</i>	<i>1.647</i>
	ICAO (HGIS)	1.455	0	1.455
	Overige bijdragen	172	20	192
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>892</i>	<i>- 162</i>	<i>730</i>
	Overige bijdragen	892	- 162	730
	Ontvangsten	16.639	200	16.839

Tabel 9 Uitsplitsing verplichtingen art. 17 (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amende- menten) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	226.766	- 39.083	187.683
<i>waarvan</i> garantieverplichtingen	73.300	- 8.500	64.800
<i>waarvan</i> overige verplichtingen	153.466	- 30.583	122.883

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verlaging van het verplichtingenbudget met € 39,1 miljoen wordt veroorzaakt door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties en:

- Luchtvaart in Transitie (- € 26,5 miljoen): Zoals onder Subsidies toegelicht wordt, is er budget overgebleven voor het NGF-project luchtvaart in transitie. Voor dit project zijn er minder verplichtingen vastgelegd dan eerder verwacht. Dit heeft te maken met een subsidieontvanger die nog niet voldoet aan de voorwaarden waardoor de subsidie dit jaar niet meer kan worden verstrekt.
- Garantstelling Luchtverkeersleiding Nederland (LVNL) (- € 8,5 miljoen): LVNL beheert de vitale luchtvaartinfrastructuur voor de veilige afhandeling van het luchtverkeer in het Nederlandse luchtruim. Hiervoor moeten zij voortdurend investeren om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en investeren zij in nieuwe en innovatieve technologie om dit ook in de toekomst te kunnen blijven doen. Daarvoor heeft LVNL een jaarlijks leningenplafond ingesteld waarvoor zij bij het ministerie van Financiën leningen aan kunnen gaan waar lenW zich garant voor stelt. Middels deze mutatie wordt het verplichtingenbudget voor de garantstelling van LVNL bijgesteld op basis van het jaarplan van LVNL waarin de investeringsbehoefte is opgenomen.
- Nadeelcompensatie (- € 4,1 miljoen): Op het verplichtingenbudget voor de nadeelcompensatie is budget overgebleven.

Uitgaven

1 Luchtvaart

Subsidies

Het subsidiebudget wordt met € 15,0 miljoen verlaagd. Dit komt met name door de volgende mutatie:

NGF project Luchtvaart in Transitie (LiT): Het subsidiebudget van het NGF-project LiT is in 2025 verlaagd met € 14,5 miljoen. Er is een vertraging opgelopen bij de toekenning van de subsidies voor de tweede fase van het Hydrogen Optimization and Testing (HOT) programma. Het deelproject HOT heeft als doel om gevalideerde kennis en data op te bouwen over waterstof brandstofsysteem. Dit heeft te maken met een subsidieontvanger die nog niet voldoet aan de voorwaarden waardoor de subsidie dit jaar niet meer kan worden verstrekt.

Het restant van € 0,5 miljoen wordt verklaard door diverse kleine mutaties.

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties op dit artikelonderdeel zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

3.6 Artikel 18 Scheepvaart en Havens

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 18 Scheepvaart en Havens (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen		103.571	– 9.196	94.375
Uitgaven		179.028	– 8.861	170.167
18.1 Scheepvaart en havens		179.028	– 8.861	170.167
	<i>Opdrachten</i>	<i>35.085</i>	<i>– 8.514</i>	<i>26.571</i>
	Topsector Logistiek	5.729	0	5.729
	Caribisch Nederland	100	7	107
	NGF Project - Digitale Infrastructuur Logistiek	12.193	– 1.665	10.528
	NGF Project - Maritiem Masterplan	2	0	2
	Zeehavens/Zeevaart	4.141	– 1.487	2.654
	KF - Verduurzaming Zeevaart	105	6	111
	KF: Verduurzaming Binnenvaart	65	10	75
	Opdrachten PBNI	5.433	– 3.776	1.657
	CER/NIS2	649	– 537	112
	Overige opdrachten	6.668	– 1.072	5.596
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>131.287</i>	<i>– 448</i>	<i>130.839</i>
	Topsector Logistiek	3.500	– 297	3.203
	Walstroom	54.560	– 197	54.363
	Subsidie verduurzaming binnenvaartschepen	29.228	– 113	29.115
	NGF Project - Zero-emissie binnenvaart batterij-elektrisch	7.397	0	7.397
	KF - Walstroom	10.471	0	10.471
	NGF Project - Maritiem Masterplan	25.801	0	25.801
	KF - Verduurzaming Binnenvaart	250	– 16	234
	Overige subsidies	80	175	255
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>7.631</i>	<i>66</i>	<i>7.697</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	3.866	100	3.966
	NGF Project - Maritiem Masterplan RVO	600	0	600
	Overige bijdragen	3.165	– 34	3.131
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>3.000</i>	<i>0</i>	<i>3.000</i>
	Caribisch Nederland	3.000	0	3.000
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.757</i>	<i>1</i>	<i>1.758</i>
	CCR/ IMO HGIS	1.252	0	1.252
	Overige bijdragen	505	1	506
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>268</i>	<i>34</i>	<i>302</i>
	Overige	268	34	302
Ontvangsten		5.895	1.608	7.503

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verlaging van het verplichtingenbudget met € 10,9 miljoen wordt met name veroorzaakt door de hieronder toegelichte uitgavenmutaties en:

- KF waterstof binnenvaart (- € 2,0 miljoen): de regeling voor innovatie van de waterstofmotor wordt niet in 2025 opengesteld, maar in 2026. Hierdoor schuift € 2,0 miljoen aan verplichtingenbudget naar 2026.

Uitgaven

1 Scheepvaart en havens

Opdrachten:

Per saldo wordt het kasbudget voor opdrachten in 2025 op artikel 18 met € 8,5 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door:

NGF digitale infrastructuur en logistiek (DIL) (- € 1,7 miljoen): Door vertraging in het programma is er minder besteed dan gepland. De vertraging heeft verschillende redenen zoals vertraging bij deelnemers en capaciteitsproblemen. Het budget wordt conform afspraken NGF doorgeschoven wordt naar 2026.

Opdrachten PBNI (- € 3,8 miljoen): Voor het Programma Bescherming Noordzee Infrastructuur worden diverse kleine overboekingen gedaan naar andere departementen. Zo doet IenW o.a. een bijdrage aan JenV voor de Sandbox Beeldopbouw Noordzee (- € 1,5 miljoen). Daarnaast wordt er geld overgeboekt naar BZK voor de aanschaf van sensoren (- € 0,8 miljoen) en krijgt Defensie geld voor de Seasec activiteiten en optische hydrofoons (- € 1,4 miljoen).

Zeehavens/Zeevaart (- € 1,1 miljoen): Er wordt een overboeking gedaan naar de ILT voor luchtvaarttaken (- € 0,9 miljoen). Daarnaast worden er een aantal kleine overboekingen gedaan naar verschillende departementen ten behoeve van Zeehavens. Het gaat o.a. Om Economische Zaken en Caribisch Nederland.

Het restant wordt verklaard door diverse kleine mutaties (- € 1,9 miljoen).

Ontvangsten

De ontvangstenmutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

3.7 Artikel 19 Internationaal Beleid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 19 Internationaal beleid (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen		36.598	- 2.103	34.495
Uitgaven		11.667	- 1.147	10.520
19.2 Internationaal beleid, coördinatie en samenwerking		11.667	- 1.147	10.520
	<i>Opdrachten</i>	<i>5.686</i>	<i>- 1.258</i>	<i>4.428</i>
	Uitvoering internationaal HGIS	1.367	- 200	1.167
	Uitvoering niet-HGIS	2.693	- 307	2.386
	Overige opdrachten	1.626	- 751	875
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>576</i>	<i>0</i>	<i>576</i>
	Interreg	236	0	236
	Overige subsidies	340	0	340
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>2.936</i>	<i>- 164</i>	<i>2.772</i>
	Bijdrage aan RWS	487	0	487
	Bijdrage aan RVO	2.319	- 164	2.155
	Bijdrage aan RIVM	130	0	130
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>2.469</i>	<i>275</i>	<i>2.744</i>
	Bijdrage HGIS	2.144	200	2.344
	Bijdrage niet-HGIS	325	75	400
Ontvangsten		1.256	375	1.631

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verlaging van het verplichtingenbudget met € 2,1 miljoen wordt met name veroorzaakt door de hieronder toegelichte mutatie:

- Er wordt € 0,9 miljoen aan verplichtingenbudget overgeheveld naar artikel 22 voor de Subsidieregeling Versterking Omgevingsveiligheid (SVO). Er is onvoldoende verplichtingenbudget beschikbaar binnen artikel 22 voor de eindverantwoording voor in eerdere jaren verstrekte subsidies. Op artikel 19 is er ruimte ontstaan als gevolg van een lagere verplichting inzake het beheer en onderhoud van het Galileo Sensor Station. Voor de vastlegging van de meerjarige verplichting was een verplichtingschuif van € 15,3 miljoen van de jaren 2026-2044 naar 2025 uitgevoerd. Dit bleek niet volledig nodig te zijn.

Uitgaven

2 Internationaal beleid, coördinatie en samenwerking

Opdrachten

De verlaging van de opdrachten met € 1,3 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Overige opdrachten: een overboeking naar artikel 22 van € 0,8 miljoen. Op het programma Nationaal Milieu Programma (NMP) op artikel 19 zijn diverse activiteiten vertraagd als gevolg van de val van het kabinet en de fte's inzet van RVO (jaaropdracht 2025) die lager uitviel dan voorzien. Deze middelen worden op artikel 22 ingezet ter dekking van de hogere uitgaven voor de Regeling tegemoetkoming niet-loondienstgerelateerde slachtoffers van mesothelioom en asbestose (TNS-regeling), de website van Atlas Leefomgeving (meer bezoekers dan voorzien) en de Subsidieregeling Versterking Omgevingsveiligheid (SVO).

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

3.8 Artikel 20 Lucht en Geluid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 20 Lucht en Geluid (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen		79.384	- 1.927	77.457
Uitgaven		71.812	- 1.927	69.885
20.1 Gezonde lucht en tegengaan geluidhinder		71.812	- 1.927	69.885
	<i>Opdrachten</i>	<i>17.158</i>	<i>- 1.454</i>	<i>15.704</i>
	Geluid- en luchtsanering	6.638	- 764	5.874
	Waarvan RWS	307	0	307
	Waarvan RIVM	7.581	105	7.686
	Overige opdrachten	2.632	- 795	1.837
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>18.810</i>	<i>155</i>	<i>18.965</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	3.755	0	3.755
	Bijdrage aan agentschap KNMI	25	10	35
	Bijdrage aan agentschap RVO	1.157	0	1.157
	Bijdrage aan agentschap RIVM	13.873	145	14.018
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>35.788</i>	<i>- 652</i>	<i>35.136</i>
	Uitvoering geluidsanering	30.613	0	30.613
	Programma NSL en SLA	5.175	- 652	4.523
	<i>Bekostiging</i>	<i>56</i>	<i>24</i>	<i>80</i>
	Overige bekostiging	56	24	80
Ontvangsten		1.000	553	1.553

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verplichtingen mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Uitgaven

1 Gezonde lucht en tegengaan geluidhinder

De uitgaven mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

3.9 Artikel 21 Circulaire economie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 13 Budgettaire gevolgen van beleid artikel artikel 21 Circulaire Economie (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen		92.211	– 9.110	83.101
Uitgaven		86.070	– 10.269	75.801
21.5 Duurzame Productketens		86.070	– 10.269	75.801
<i>Opdrachten</i>		<i>15.669</i>	<i>2.156</i>	<i>17.825</i>
Uitvoering Duurzame productketens		7.621	1.839	9.460
Caribisch nederland		0	40	40
KF - Circulair doen en gedrag		551	300	851
KF - Biobased bouwen		389	– 161	228
Overige opdrachten		7.108	138	7.246
<i>Subsidies (regelingen)</i>		<i>38.056</i>	<i>– 13.127</i>	<i>24.929</i>
Subsidies duurzame productketens		19.274	– 1.331	17.943
KF - DEI + CE		2.845	– 1.505	1.340
KF - circulair doen en gedrag		560	– 550	10
KF - Plastics norm		15.297	– 9.841	5.456
KF - Biobased Bouwen		80	100	180
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>		<i>30.193</i>	<i>714</i>	<i>30.907</i>
Bijdrage aan RWS		13.452	– 119	13.333
Bijdrage aan RVO		15.855	391	16.246
Bijdrage aan RIVM		886	204	1.090
Overige bijdragen		0	238	238
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>		<i>1.546</i>	<i>– 12</i>	<i>1.534</i>
Caribisch Nederland afvalbeheer		645	– 12	633
Overige bijdragen		901	0	901
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>		<i>51</i>	<i>0</i>	<i>51</i>
Overige bijdragen		51	0	51
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>		<i>555</i>	<i>0</i>	<i>555</i>
Overige bijdragen		555	0	555
Ontvangsten		1.632	225	1.857

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verlaging van het verplichtingenbudget met € 9,1 miljoen wordt veroorzaakt door de hieronder toegelichte mutaties en:

- Een verplichtingenaafboeking van € 2,4 miljoen vanwege vertraging in de vormgeving van de Decentralisatie Uitkering waardoor er nu voor gekozen wordt de decentrale uitkering van 2025 samen te voegen met die van 2026. Dit verplichtingenbudget is in 2026 weer nodig.

- De hieronder toegelichte uitgavenmutaties voor vertraging van DEI+CE (- € 1,5 miljoen) en EKKO (- € 2,0 miljoen) betreffen alleen uitgaven en geen verplichtingen.

Uitgaven

1 Duurzaam Productketens

Opdrachten

De verhoging van het opdrachtenbudget met € 2,2 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Uitvoering duurzame productketens: een herschikking binnen artikel 21 van € 1,8 miljoen vanuit het subsidiebudget naar het opdrachtenbudget. Op het opdrachtenbudget worden hogere uitgaven verwacht voor de pilot lachgascilinders, de vervolgstudies voor een ambitieus klimaatdoel, de jaaropdracht aan de Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) en de opdracht aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland omtrent de grote keten doorbraakprojecten. Op het subsidiebudget wordt er juist minder uitgegeven op een aantal regelingen. Het budget komt met name vanuit circulair implementeren en opschalen en DEI+ CE, waar betalingen zijn vertraagd naar latere jaren.

Subsidies

De verlaging van het subsidiebudget met € 13,1 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

Subsidies duurzame productketens: een herschikking binnen artikel 21 van € 1,8 miljoen naar het opdrachtenbudget om de planning en budgetten in lijn te brengen. Op het opdrachtenbudget worden hogere uitgaven verwacht voor de pilot lachgascilinders, vervolgstudies voor een ambitieus klimaatdoel, de jaaropdracht aan de Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) en de opdracht aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland omtrent de grote keten doorbraakprojecten. Het budget komt met name vanuit circulair implementeren en opschalen en DEI+ CE, waar betalingen zijn vertraagd naar latere jaren.

KF - DEI + CE: Er wordt € 1,5 miljoen minder uitgegeven voor de subsidieregeling circulaire plastics. Wegens vertraging op verschillende projecten zijn beoogde betalingen in 2025 vertraagd naar 2026. De vertraging van de projecten kent verschillende oorzaken van vertraging binnen het vergunningentrajec tot inhoudelijke aanpassing van projecten.

KF - Plastics norm:

- Er wordt € 7,9 miljoen minder uitgegeven voor de subsidieregeling omschakeling plasticverwerkers. Op het subsidieplafond van € 13 miljoen zijn voor € 5,2 miljoen aan aanvragen binnengekomen. Dit hangt samen met onzekerheid door de discussie rond de plasticnorm.
- Er wordt € 2,0 miljoen minder uitgegeven voor de subsidieregeling circulaire plastics. Wegens vertraging op verschillende projecten zijn beoogde betalingen in 2025 vertraagd naar 2026. De vertraging van de projecten kent verschillende oorzaken van vertraging binnen het vergunningentrajec tot inhoudelijke aanpassingen projecten.

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

3.10 Artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 22 Omgevingsveiligheid en Milieurisico's (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen		83.172	809	83.981
Uitgaven		80.137	- 165	79.972
22.1 Veiligheid chemische stoffen		27.704	- 176	27.528
<i>Opdrachten</i>		<i>9.382</i>	<i>- 176</i>	<i>9.206</i>
KF: NVS		700	0	700
Waarvan RWS		1.536	- 13	1.523
Waarvan RIVM		3.919	0	3.919
Uitvoering Veiligheid		1.181	- 395	786
Uitvoering stoffen en Milieu & Gezondheid		1.629	167	1.796
Overige opdrachten		417	65	482
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>		<i>17.737</i>	<i>0</i>	<i>17.737</i>
Bijdrage aan RWS		2.648	0	2.648
Bijdrage aan RIVM		14.869	0	14.869
Overige bijdragen		220	0	220
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>		<i>430</i>	<i>0</i>	<i>430</i>
Overig		430	0	430
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>		<i>155</i>	<i>0</i>	<i>155</i>
Overige Bijdragen		155	0	155
22.2 Veiligheid biotechnologie		6.968	0	6.968
<i>Opdrachten</i>		<i>1.437</i>	<i>- 20</i>	<i>1.417</i>
Veiligheid Genetisch Gemodificeerde Organismen (GGO)		906	- 20	886
Overige opdrachten		531	0	531
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>		<i>5.531</i>	<i>0</i>	<i>5.531</i>
Bijdrage aan agentschap RIVM		3.550	0	3.550
Bijdrage aan COGEM		1.981	0	1.981
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>		<i>0</i>	<i>20</i>	<i>20</i>
Overige bijdragen		0	20	20
22.3 Veiligheid bedrijven en transport		45.465	11	45.476
<i>Opdrachten</i>		<i>12.700</i>	<i>- 898</i>	<i>11.802</i>
Omgevingsveiligheid		3.872	- 345	3.527
Asbest		1.062	340	1.402
Waarvan RWS		2.855	298	3.153
VTH-stelsel		2.113	- 1.163	950
Overige opdrachten		2.798	- 28	2.770
<i>Subsidies (regelingen)</i>		<i>15.195</i>	<i>378</i>	<i>15.573</i>
inricht & transp		4.365	535	4.900
Vuurwerk		44	0	44
Overige subsidies		10.786	- 157	10.629
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>		<i>13.777</i>	<i>0</i>	<i>13.777</i>
Bijdrage aan RWS		7.248	0	7.248
Bijdrage aan RVO		416	0	416
Bijdrage aan RIVM		6.113	0	6.113
<i>Inkomensoverdrachten</i>		<i>3.793</i>	<i>531</i>	<i>4.324</i>
Inkomensoverdrachten mesothelioom		3.793	531	4.324
Ontvangsten		1.028	0	1.028

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september supplétoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verplichtingen mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Uitgaven**1 Veiligheid chemische stoffen**

De uitgaven mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

2 Veiligheid biotechnologie

De uitgaven mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

3 Veiligheid bedrijven en transport

De uitgaven mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Ontvangsten

Er hebben geen ontvangstenmutaties plaatsgevonden op dit artikel.

3.11 Artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 23 Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	78.447	2.532	80.979
23.1	Meteorologie en seismologie	57.523	2.318	59.841
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>52.803</i>	<i>2.532</i>	<i>55.335</i>
	Waarvan bijdragen aan agentschap KNMI	52.803	2.532	55.335
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>4.720</i>	<i>- 214</i>	<i>4.506</i>
	Contributie WMO (HGIS)	1.043	- 74	969
	Contributie ECMWF (HGIS)	3.633	- 135	3.498
	Overige bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	44	- 5	39
23.2	Aardobservatie	19.984	214	20.198
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>19.984</i>	<i>214</i>	<i>20.198</i>
	KNMI: Bijdrage voor Aardobservatie	19.984	214	20.198
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingenbudget met € 2,5 miljoen wordt veroorzaakt door de hieronder toegelichte mutaties.

Uitgaven

1 Meteorologie en seismologie

Bijdrage aan agentschappen

Het budget voor bijdrage aan agentschappen wordt met € 2,5 miljoen verhoogd. Dit komt met name door:

Bijdragen aan agentschap KNMI: Als agentschap met baten-lastenstelsel, dient het KNMI een reservering te treffen voor de verlofuren van het personeel. Aangezien KNMI dit niet doorberekend in de tarieven, worden de kosten voor 2025 in één keer gedekt. Dit bedraagt € 1,8 miljoen. Daarnaast is de dienstverlening in Caribisch Nederland duurder uitgevallen dan verwacht, als gevolg van eerdere verslijting van apparatuur, bepalingen uit de nieuwe CAO en nieuwe internationale normen voor vulkaanmonitoring. De kosten hiervoor liggen op € 0,6 miljoen.

Het verschil van € 0,1 miljoen wordt verklaard door diverse kleine mutaties.

2 Aardobservatie

De uitgavenmutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Ontvangsten

Er hebben geen ontvangstenmutaties plaatsgevonden op dit artikel.

3.12 Artikel 24 Inspectie Leefomgeving en Transport

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 16 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 24 Inspectie Leefomgeving en Transport (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	236.085	2.586	238.671
	Uitgaven	238.390	2.586	240.976
24.1	Personele uitgaven	206.637	– 1.314	205.323
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>206.637</i>	<i>– 1.314</i>	<i>205.323</i>
	Eigen personeel	187.571	686	188.257
	Externe Inhuur	19.066	– 2.000	17.066
24.2	Materiële uitgaven	31.753	3.900	35.653
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>31.753</i>	<i>3.900</i>	<i>35.653</i>
	ICT	4.042	592	4.634
	Bijdragen aan SSOs	12.655	839	13.494
	overige materiele uitgaven	15.056	2.469	17.525
	Ontvangsten	15.864	0	15.864

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verplichtingenmutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Uitgaven

1 Personele uitgaven

De uitgavenmutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

2 Materiële uitgaven

De uitgavenmutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Ontvangsten

Er hebben geen ontvangstenmutaties plaatsgevonden op dit artikel.

3.13 Artikel 25 Brede Doeluitkering

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 17 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 25 Brede Doeluitkering (bedragen x € 1.000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	1.095.657	109.988	1.205.645
Uitgaven	1.320.281	0	1.320.281
25.1 Brede doeluitkering	1.320.281	0	1.320.281
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>1.320.281</i>	<i>0</i>	<i>1.320.281</i>
<i>Overige bijdragen</i>	<i>1.320.281</i>	<i>0</i>	<i>1.320.281</i>
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

Omdat de Brede Doeluitkering (BDU) Verkeer en Vervoer formeel een Specifieke Uitkering (SPUK) is en in het Hoofdlijnenakkoord een korting op SPUK-middelen is opgenomen, was ook de BDU als maatregel gekort. Deze maatregel ging gepaard met een korting van 10%.

De voorgenomen korting voor 2026 uit het HLA is bij augustusbesluitvorming 2025 volledig teruggedraaid. Omdat volgens de BDU-systematiek de verplichtingen voorafgaand aan het jaar van betaling worden aangegaan, vindt nu een verplichtingenophoging van € 110,0 miljoen plaats om de beschikking over 2026 af te kunnen geven.

Het kabinet heeft besloten dat de BDU Verkeer en Vervoer als SPUK kan blijven bestaan. De Kamer is hier reeds eerder over geïnformeerd¹.

Uitgaven

1 Brede doeluitkering

Er hebben geen uitgavenmutaties plaatsgevonden op dit artikel.

Ontvangsten

Er hebben geen ontvangstenmutaties plaatsgevonden op dit artikel.

¹ Kamerbrief uitkomst omzetting specifieke uitkeringen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

3.14 Artikel 26 Bijdrage Investeringsfondsen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 26 Bijdrage Investeringsfondsen (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen		10.589.431	- 81.979	10.507.452
Uitgaven		10.589.431	- 78.979	10.510.452
26.1 Bijdrage Mobiliteitsfonds		9.009.317	- 79.037	8.930.280
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>9.009.317</i>	<i>- 79.037</i>	<i>8.930.280</i>
	Overige bijdragen	9.009.317	- 79.037	8.930.280
26.2 Bijdrage Deltafonds		1.580.114	58	1.580.172
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	<i>1.580.114</i>	<i>58</i>	<i>1.580.172</i>
	Overige bijdragen	1.580.114	58	1.580.172
Ontvangsten		0	0	0

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm de leeswijzer.

Uitgaven

1. Bijdrage aan het Mobiliteitsfonds

De bijdrage vanuit de beleidsbegroting Hoofdstuk XII aan het Mobiliteitsfonds is met - € 79,0 miljoen afgenomen. Voor meer details wordt verwezen naar de tweede suppletoire begroting 2025 van het Mobiliteitsfonds.

2. Bijdrage aan het Deltafonds

De bijdrage vanuit de beleidsbegroting Hoofdstuk XII aan het aan het Deltafonds is met € 0,1 miljoen verhoogd. Voor meer details wordt verwezen naar de tweede suppletoire begroting 2025 van het Deltafonds.

Ontvangsten

Op dit artikel worden geen ontvangsten geboekt.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 97 Algemeen Kerndepartement

Tabel 19 Algemeen Kerndepartement (Bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	61.247	- 6.378	54.869
	Uitgaven	69.211	693	69.904
97.1	Algemeen departement	66.233	693	66.926
	<i>Opdrachten</i>	<i>50.901</i>	<i>448</i>	<i>51.349</i>
	van A naar Beter	1.799	- 90	1.709
	Externe juridische advisering	3.363	0	3.363
	Onderzoeken PBL	4.641	- 266	4.375
	Onderzoeken ANVS	3.761	- 1.022	2.739
	DCC	9.229	- 749	8.480
	Regeringsvliegtuig	16.251	0	16.251
	Overige opdrachten	11.857	2.575	14.432
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>29</i>	<i>0</i>	<i>29</i>
	Overige subsidies	29	0	29
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>15.303</i>	<i>245</i>	<i>15.548</i>
	Bijdrage aan agentschap RWS	3.480	53	3.533
	Bijdrage aan agentschap KNMI	3.182	0	3.182
	Overige bijdragen	8.641	192	8.833
97.3	Testen reizigers	2.978	0	2.978
	<i>Opdrachten</i>	<i>2.978</i>	<i>0</i>	<i>2.978</i>
	Testen COVID-19	2.978	0	2.978
	Ontvangsten	3.116	0	3.116

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verlaging van het verplichtingenbudget met € 7,6 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door de hieronder toegelichte mutaties en:

- de eenzijdige verplichtingenverlaging voor het regeringsvliegtuig, als correctie op de eerdere dit jaar eenzijdige verhoging (€ 5,6 miljoen) voor het exploitatiecontract met KLM. Inmiddels zijn van andere departementen bijdragen hiervoor ontvangen.
- Voor de extra uitgaven van de NAVO-top zijn de verplichtingen eerder aangegaan (€ 2,2 miljoen);
- Verplichting ophoging voor onderzoeksopdrachten van PBL (- € 0,5 miljoen).

Uitgaven**1 Algemeen departement**

De uitgavenmutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

2 Testen reizigers

Er hebben geen uitgavenmutaties plaatsgevonden op dit artikelonderdeel.

Ontvangsten

Er hebben geen ontvangstenmutaties plaatsgevonden op dit artikel.

4.2 Artikel 98 Apparaat Kerndepartement

Tabel 20 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (Bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen		545.112	53.983	599.095
	Uitgaven	559.165	- 1.821	557.344
98.1	Personele uitgaven	416.866	4.500	421.366
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>416.866</i>	<i>4.500</i>	<i>421.366</i>
	Eigen personeel	365.248	9.214	374.462
	Externe inhuur	50.743	- 5.090	45.653
	Overige personele uitgaven	875	376	1.251
98.2	Materiële uitgaven	142.299	- 6.321	135.978
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>142.299</i>	<i>- 6.321</i>	<i>135.978</i>
	ICT	50.594	- 2.125	48.469
	Bijdrage aan SSO's	65.082	2.441	67.523
	Overige materiële uitgaven	26.623	- 6.637	19.986
	Ontvangsten	5.392	595	5.987

Toelichting

Onderstaand wordt op het niveau van financieel instrument, de verplichtingen en de ontvangsten een toelichting gegeven op de mutaties ten opzichte van de september suppletoire begroting 2025. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

Verplichtingen

De verhoging van het verplichtingenbudget met € 54 miljoen wordt veroorzaakt door de hieronder toegelichte mutaties en:

- De vastlegging van de opdracht voor licenties voor het bedrijfsvoeringssysteem voor de periode van 2025 tot en met 2030, waarvoor een verplichtingenschuif noodzakelijk is (€ 17,5 miljoen);
- Voor het vastleggen van de dienstverleningsovereenkomst met SSC/ICT2026 is een verplichtingenschuif nodig van 2026 naar 2025 (€ 31 miljoen);
- Verplichtingenschuif in verband met het vastleggen contractuele verplichting PPP (Proces Primair Platform) die van tot 2030 doorloopt, waarvoor een verplichtingenschuif naar 2025 noodzakelijk is (€ 6,3 miljoen).

Uitgaven

1 Personele uitgaven

Eigen personeel: De uitgaven op eigen personeel is met € 9,2 miljoen verhoogd en wordt met name verklaard door:

- Inge vulde taakstelling uit het RegeerAkkoord en niet gedekte inzet voor Duurzame Mobiliteit (DUMO) (€ 3,8 miljoen);
- Extra detachering ter vervanging van externe inhuur en langdurig zieken o.a. t.b.v. Luchtvaartprogramma (€ 1,6 miljoen);
- Interdepartementale overboekingen o.a. een nabetaling van LPO 2024 aan PBL door EZ voor de Rekenmeesterfunctie (€ 0,2 miljoen);
- Toegenomen kosten corporate opleidingen die wordt gedekt uit het centrale prioriteitenbudget (€ 0,8 miljoen);

- Een naheffing van de belastingdienst m.b.t. een overschrijding in het kader van de Werkkostenrekening 2024 (€ 3 miljoen)
- Diverse mutaties (- € 0,2 miljoen).

Inhuur externen: De uitgaven op inhuur externen is met € 5,1 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:

- Meevaller bij project Vernieuwing Generieke Processen (VGP) door meer inzet eigen personeel en het combineren met andere projecten (€ 1,4 miljoen);
- Minder inhuur bij project DUMO t.g.v. bijgestelde prognose (€ 1,7 miljoen);
- Keuze voor inzet d.m.v. detachering i.p.v. inhuur o.a. bij ten behoeve van het Nationaal Milieu Programma (NMP) (€ 0,7 miljoen)
- Bij project Horizon en de Vliegende Brigade wordt in plaats van inhuur een opdracht aan derden verstrekt (€ 0,7 miljoen);
- Inzet eigen personeel i.p.v. inhuur voor luchtvaart (€ 0,1 miljoen);
- Terughoudendheid met inhuur op vacatureruimte (€ 0,3 miljoen);
- Extra inzet voor het onderzoek naar fysieke leefomgeving door directie Participatie (- € 0,2 miljoen);
- Diverse bijgestelde prognoses (€ 0,4 miljoen).

2 Materiële uitgaven

ICT: De uitgaven op ICT is met € 2,1 miljoen verlaagd en wordt met name verklaard door:

- Meevaller Vernieuwing Generieke Processen vanwege inzet eigen capaciteit i.p.v. opdrachtverstrekking (€ 0,7 miljoen);
- Voor project Horizon wordt in plaats van inhuur een opdracht aan derden verstrekt (- € 0,6 miljoen);
- Vertraging bij de Europese aanbesteding van het project Informatie Gedreven Werken (€ 0,5 miljoen);
- Meer opdrachten/uitgaven t.b.v. o.a. Horizon, Open Overheid en het documentmanagementsysteem worden uitgevoerd door SSC ICT (€ 0,3 miljoen);
- Interdepartementale overboeking naar BZK n.a.v. de nota Kostenverdeelnotitie Rijksbrede ICT-voorzieningen 2025 (€ 0,4 miljoen);
- Vertraging bij de uitrol van project Horizon doordat er geen tijdige testcapaciteit gemobiliseerd kon worden (€ 0,7 miljoen);
- Gestegen kosten kantoorautomatisering a.g.v. prijsstijgingen (- € 0,6 miljoen);
- Diverse kleine overschotten t.g.v. lenW brede beeld (€ 0,6 miljoen);
- Diverse mutaties (€ 0,1 miljoen).

Bijdrage aan SSO's: De bijdragen aan SSO's zijn met € 2,4 miljoen verhoogd en wordt met name verklaard door:

- Opgelegde prijsstijgingen van rijksbrede SSO's (€ 2,8 miljoen);
- Opdrachten m.b.t. project Open Overheid en update van het document worden deels door SSC ICT uitgevoerd managementsysteem (€ 0,3 miljoen);
- De afname van diensten bij OenP rijk was lager dan begroot, bijdragen van diensten voor rijkstrainees en een aantal projecten op de Rijnstraat, door FM-Haaglanden, zijn niet doorgegaan/vertraagd dit jaar (- € 0,6 miljoen);
- Diverse mutaties (- € 0,1 miljoen).

Overige materiële uitgaven: De uitgaven op overige materiële uitgaven is met € 6,6 miljoen verlaagd. Dit wordt met name veroorzaakt door:

- Bijdragen aan ILT en RWS voor de invulling van de Banenafspraken (werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt € 3,6 miljoen);
- de toename van het aantal uit te voeren veiligheidsonderzoeken voor werknemers (- € 0,6 miljoen);
- Toegenomen corporate organisatieontwikkeling (- € 0,2 miljoen);
- Bijdrage kosten CO2 prestatieladder, in het kader van duurzaamheid (- € 0,4 miljoen);
- Door een terugval in het aantal vacatures kunnen diverse werkzaamheden, in het kader van werving en selectie, die aan RWS zijn uitbesteed afgeschaald worden. Dit budget wordt door RWS teruggegeven (- € 0,5 miljoen);
- Interdepartementale overboeking naar JenV van middelen ter uitvoering van Versterken SOC Stelsel Rijk (VSSR) door het Nationaal Cybersecurity Centrum (NCSC) (€ 0,3 miljoen);
- Afrekening aan BZK, Directoraat-generaal Digitalisering en Overheidsorganisatie (DGDOO) voor generieke dienstverlening i.h.k.v. sturing en ontwikkeling van digitalisering binnen de overheid (€ 0,7 miljoen);
- Herschikking uit het centrale prioriteitenbudget naar Eigen personeel t.b.v. toegenomen uitgaven voor corporate opleidingen (€ 0,8 miljoen);
- Diverse kleine overschotten t.g.v. het lenW brede beeld (€ 0,6 miljoen);
- Gereserveerde deel van ontvangen LPO t.g.v. het lenW brede beeld (€ 1,1 miljoen);
- Herschikking voor extra inhuur voor het onderzoek naar fysieke leefomgeving door directie Participatie (€ 0,2 miljoen);
- Herschikking uit het centrale prioriteitenbudget naar ICT t.b.v. de toegenomen kosten voor kantoorautomatisering a.g.v. prijsstijgingen (€ 0,6 miljoen);
- Diverse mutaties (€ 0,4 miljoen).

Ontvangsten

De ontvangsten mutaties zijn kleiner dan de gehanteerde norm en worden daarom niet toegelicht. Zie voor de gehanteerde norm [de leeswijzer](#).

4.3 Artikel 99 Nog onverdeeld

Tabel 21 Nog onverdeeld (Bedragen x € 1.000)			
Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Verplichtingen	0	0
	Uitgaven	0	0
99.1	Nog Onverdeeld	0	0
	Nog te verdelen	0	0
	Nog te verdelen	0	0
	Ontvangsten	0	0

Toelichting

Er hebben geen mutaties op dit artikel bij de tweede suppletoire begroting plaatsgevonden.

5 Agentschappen

5.1 Agentschap Rijkswaterstaat

Tabel 22 Exploitatieoverzicht agentschap Rijkswaterstaat Tweede suppletoire begroting 2025 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd (3) = (1) + (2)
Baten			
Omzet	4.641.471	59.318	4.700.789
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	<i>3.892.265</i>	<i>50.590</i>	<i>3.942.855</i>
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	<i>111.741</i>	<i>- 9.660</i>	<i>102.081</i>
<i>waarvan omzet derden</i>	<i>254.706</i>	<i>31.453</i>	<i>286.159</i>
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor exploitatie en onderhoud</i>	<i>267.676</i>	<i>27.082</i>	<i>294.758</i>
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor te verlenen diensten</i>	<i>115.083</i>	<i>- 40.147</i>	<i>74.936</i>
Rentebaten	32.867	- 1.805	31.062
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	1.500	0	1.500
Totaal baten	4.675.838	57.513	4.733.351
Lasten			
Apparaatskosten	1.714.380	33.972	1.748.352
- Personele kosten	1.369.632	6.650	1.376.282
<i>waarvan eigen personeel</i>	<i>1.219.216</i>	<i>20.726</i>	<i>1.239.942</i>
<i>waarvan inhuur externen</i>	<i>94.206</i>	<i>- 12.406</i>	<i>81.800</i>
<i>waarvan overige personele kosten</i>	<i>56.210</i>	<i>- 1.670</i>	<i>54.540</i>
- Materiele kosten	344.748	27.322	372.070
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>58.952</i>	<i>4.672</i>	<i>63.624</i>
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	<i>76.534</i>	<i>6.065</i>	<i>82.600</i>
<i>waarvan overige materiele kosten</i>	<i>209.262</i>	<i>16.584</i>	<i>225.846</i>
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	2.987.963	13.188	3.001.151
Rentelasten	2.568	- 178	2.390
Afschrijvingskosten	18.994	- 378	18.616
- Materieel	18.962	- 378	18.584
<i>waarvan apparaat ICT</i>	<i>4.774</i>	<i>70</i>	<i>4.844</i>
<i>waarvan overige materiele afschrijvingskosten</i>	<i>14.188</i>	<i>- 448</i>	<i>13.740</i>
- Immaterieel	32	0	32
Overige lasten	8.000	2.935	10.935
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>	<i>8.000</i>	<i>2.435</i>	<i>10.435</i>
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	<i>0</i>	<i>500</i>	<i>500</i>
Totaal lasten	4.731.905	49.539	4.781.444
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	- 56.067	7.974	- 48.093
Agentschapsdeel Vpb-lasten	1.300	- 1.838	- 538
Saldo van baten en lasten	- 57.367	9.812	- 47.555
Dotatie/onttrekking aan reserve Rijksrederij	2.435	- 2.435	0
Te verdelen resultaat	- 59.802	12.247	- 47.555

Toelichting

Baten

Omzet

Omzet moederdepartement

De hoger omzet moederdepartement ten opzichte van de suppletoire begroting september (SBS) 2025 ad. € 50,6 miljoen wordt met name veroorzaakt door:

- Bijdrage ter dekking van de dotatie aan de verlofreservering, die als gevolg van de invoering van het IKB-spaarverlof en de verruiming van het aantal IKB-uren aanzienlijk is gestegen (€ 20 miljoen);
- middelen van het ministerie van Klimaat en Groene Groei voor Exploitatie en Onderhoud van sensors voor Maritiem InformatieVoorzieningen Servicepunt I (MIVSP-1) (6,8 miljoen);
- compensatie voor ongeplande kosten die voortkomen uit maatregelen die nodig zijn door de ingestelde grenscontroles in Duitsland (€ 5 miljoen);
- middelen ter dekking van uitgaven op het Asfaltdossier in het kader van Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuur (KCI) (€ 4,3 miljoen);
- middelen in het kader van de Banenafpraak Arbeidsbeperkten (€ 3,1 miljoen);
- aanvullende programmamiddelen voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma 2025 voor de water en bodemopgaven. Dit onderzoeksprogramma wordt uitgevoerd onder de Subsidieregeling Instituten voor Toegepast Onderzoek (SITO-regeling) (€ 2,4 miljoen);
- middelen voor Nationaal Dataportaal Wegverkeer (NDW) ten behoeve van het Nationaal Toegangspunt Mobiliteitsdata (NTM) programmaplan (€ 2,4 miljoen);
- bijdrage voor Beheer en onderhoud van het modelinstrumentarium van Deltares (€ 2 miljoen);
- middelen van het ministerie van Klimaat en Groene Groei voor MISVP-2, deelproject AI beeldherkenning vogels (€ 2 miljoen);
- het restant betreft verschillende mutaties kleiner dan € 1,0 miljoen (€ 2,6 miljoen).

Omzet overige departementen

De lagere omzet overige departementen ten opzichte van de suppletoire begroting september 2025 ad. € -9,7 miljoen wordt met name veroorzaakt doordat de Rijksrederij lagere tarieven bij de opdrachtgevers in rekening brengt. De lagere tarieven zijn het gevolg van lagere brandstofprijzen dan begroot en het verschuiven van de inhuur van het extra handhavingsvaartuig naar 2026.

Omzet derden

Ten opzichte van de suppletoire begroting september 2025 neemt de omzet derden naar verwachting toe met € 31,5 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere verwachte energieopbrengst, omdat vanaf 2025 de opbrengsten voor het windmolenpark Maasvlakte II niet meer gesaldeerd worden (€ 27,5 miljoen). Daarnaast nemen naar verwachting de opbrengsten op Ingebruikgeving van vastgoed toe als gevolg van indexering van de tarieven (€ 5,1 miljoen). Het restant betreft mutaties kleiner van € 1 miljoen (€ -1,1 miljoen).

Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor exploitatie en onderhoud

Onder dit saldo vallen de ontvangsten en uitgaven die samenhangen met afspraken over het Basis Kwaliteitsniveau (BKN). De huidige prognose geeft het beeld dat RWS meer opdrachten in de markt zal zetten dan het aan opbrengsten ontvangt. Op basis daarvan is het de verwachting dat het saldo met € 294,8 miljoen zal afnemen, waar dit bij suppletoire begroting september nog een verwachte afname van € 267,7 miljoen was.

Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor te verlenen diensten

Onder dit saldo vallen de ontvangsten en uitgaven in het kader van planstudies, Caribisch Nederland, werken voor en met partners, aanvullende opdrachten van het moederdepartement die niet tot BKN

behoren en overige opdrachten. De huidige prognose geeft het beeld dat RWS minder opdrachten kan uitvoeren dan werd verwacht bij het opstellen van de suppletoire begroting september 2025, waardoor de uitvoering in 2025 lager uitkomt dan verwacht bij suppletoire begroting september. Als gevolg hiervan is het de verwachting dat het saldo € 40,1 miljoen minder zal afnemen ten opzichte van de suppletoire begroting september. Over heel 2025 wordt per saldo wel een afname van het Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor te verlenen diensten verwacht van € 74,9 miljoen.

Rentebaten

Voor 2025 zijn de verwachte rentebaten lager dan waarvan bij suppletoire begroting september 2025 is uitgegaan (€ -1,8 miljoen). Dit is het gevolg van verdere daling van de rentepercentages in combinatie met een lagere rekening-courant stand bij het ministerie van Financiën.

Nieuwe Regeling Agentschappen

Per 1 januari 2025 is de nieuwe Regeling Agentschappen ingegaan. In verband met het overgangsjaar naar de nieuwe regeling is voor het uitvoeringsjaar 2025 het exploitatieoverzicht conform de begroting 2025 opgesteld. De nieuwe regeling geeft de mogelijkheid voor bekostiging op basis van output en/of input. Voor de uitvoering van het jaar 2025 wordt daarom naast het exploitatieoverzicht inzicht gegeven in de nieuwe categorieën van baten.

De bekostiging van RWS vindt plaats door middel van input-bekostiging. Dit houdt in dat er afspraken zijn gemaakt tussen de eindverantwoordelijke binnen een agentschap, de continuïteitsverantwoordelijke en tenminste één beleidsverantwoordelijke over een bijdrage voor de ingezette middelen of arbeidskrachten. Hierbij bestaat een relatie tussen de bekostiging en de ingezette middelen, in plaats van de uiteindelijke realisatie van de diensten of producten. Deze bekostigingsvorm is dus gebaseerd op het leveren van een inspanning.

Tabel 23 Nieuwe categorieën van baten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd (3) = (1) + (2)
Baten als tegenprestatie voor levering van input	4.258.712	72.383	4.331.095
<i>waarvan bijdrage aan apparaat (interne kosten)</i>	<i>1.679.218</i>	<i>44.718</i>	<i>1.723.936</i>
<i>waarvan bijdrage aan exploitatie en onderhoud</i>	<i>2.462.876</i>	<i>19.497</i>	<i>2.482.373</i>
<i>waarvan bijdrage aan te verlenen diensten</i>	<i>116.618</i>	<i>8.168</i>	<i>124.786</i>
Baten uit reeds ontvangen bijdragen voor levering van input	382.759	- 13.065	369.694
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor exploitatie en onderhoud</i>	<i>267.676</i>	<i>27.082</i>	<i>294.758</i>
<i>waarvan Saldo Op Ontvangen Bijdragen voor te verlenen diensten</i>	<i>115.083</i>	<i>- 40.147</i>	<i>74.936</i>
Rentebaten	32.867	- 1.805	31.062
Vrijval voorzieningen	0	0	0
Bijzondere baten	1.500	0	1.500
Totaal baten	4.675.838	57.513	4.733.351

Toelichting

Baten als tegenpresentatie voor levering van input

Bijdrage aan apparaat

De bijdrage aan apparaat dient ter dekking van de interne kosten van RWS (apparaatskosten inclusief rente- en afschrijvingskosten) die verband houden met exploitatie, onderhoud en vernieuwing, ontwikkeling en beleidsondersteuning en –advisering.

De hogere bijdrage aan apparaat ten opzichte van de suppletoire begroting september 2025 ad. € 44,7 miljoen is met name veroorzaakt door:

- Hogere energie opbrengsten, omdat vanaf 2025 de opbrengsten voor het windmolenpark Maasvlakte II niet meer gesaldeerd worden (€ 21,1 miljoen);
- bijdrage ter dekking van de dotatie aan de verlofreservering, die als gevolg van de invoering van het IKB-spaarverlof en de verruiming van het aantal IKB-uren aanzienlijk is gestegen (€ 20 miljoen);
- een hogere verwachte opbrengst op Ingebruikgeving van gebouwen door indexatie van de tarieven (€ 5,2 miljoen);
- middelen in het kader van de Banenafspraken Arbeidsbeperkten (€ 3,1 miljoen);
- middelen van het ministerie van Klimaat en Groene Groei voor Exploitatie en Onderhoud van sensors voor Maritiem Informatievoorzieningen Servicepunt I (MIVSP-1) (2,8 miljoen);
- middelen voor Nationaal Toegangspunt Mobiliteitsdata (NTM) programmaplan (€ 2,4 miljoen);
- lagere tarieven vanuit de Rijksrederij aan opdrachtgevers als gevolg van lagere brandstofprijzen dan begroot en het verschuiven van de inhuur van het extra handhavingsvaartuig naar 2026. (€ -8,7 miljoen);
- het saldo van mutaties < € 1 miljoen (€ -1,2 miljoen).

Bijdrage aan exploitatie en onderhoud

De bijdrage aan exploitatie en onderhoud dient ter dekking van de externe kosten die samenhangen met afspraken over het basiskwaliteitsniveau (BKN) voor exploitatie en onderhoud.

De hogere bijdrage aan exploitatie en onderhoud ten opzichte van de suppletoire begroting september 2025 ad. € 19,5 miljoen is met name veroorzaakt door:

- Hogere verwachte energieopbrengst, omdat vanaf 2025 de opbrengsten voor het windmolenpark Maasvlakte II niet meer gesaldeerd worden (€ 6,4 miljoen);
- compensatie voor ongeplande kosten die voortkomen uit maatregelen die nodig zijn door de ingestelde grenscontroles in Duitsland (€ 5 miljoen);
- middelen ter dekking van uitgaven op het Asfalt dossier in het kader van Klimaatneutrale en Circulaire Infrastructuur (KCI) (€ 4,3 miljoen);
- bijdrage voor beheer en onderhoud van het modelinstrumentarium van Deltares (€ 2 miljoen);
- het restant betreft verschillende mutaties kleiner dan € 1,0 miljoen (€ 1,8 miljoen).

Bijdrage aan te verlenen diensten

De bijdragen aan te verlenen diensten dient ter dekking van de externe kosten in het kader van planning en studies, Caribisch Nederland, Werken voor en met Partners, aanvullende opdrachten van het moederdepartement die niet tot BKN behoren en overige opdrachten.

De hogere bijdrage aan te verlenen diensten ten opzichte van de suppletoire begroting september 2025 (€ 8,2 miljoen) is met name het gevolg van:

- Middelen van het ministerie van Klimaat en Groene Groei voor Exploitatie en Onderhoud van sensors voor Maritiem Informatievoorzieningen Servicepunt I (MIVSP-1) (€ 4,0 miljoen);
- aanvullende programmamiddelen voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma 2025 voor de water en bodemopgaven. Dit onderzoeksprogramma wordt uitgevoerd onder de Subsidieregeling Instituten voor Toegepast Onderzoek (SITO-regeling) (€ 2,4 miljoen);
- middelen van het ministerie van Klimaat en Groene Groei voor MISVP-2, deelproject AI beeldherkenning vogels (€ 2 miljoen);
- het restant betreft verschillende mutaties kleiner dan € 1,0 miljoen (€ -0,2 miljoen).

In onderstaand overzicht is weergegeven hoe de huidige omzetcategorieën, stand Tweede suppletoire begroting 2025, uiteenvallen in de nieuwe specificatie van baten.

Tabel 24 Vertaling van huidige omzetcategorieën naar nieuwe categorieën van baten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Bijdrage aan apparaat (interne kosten)	Bijdrage aan exploitatie en onderhoud	Bijdrage aan te verlenen diensten	Totaal omzet
Omzet moederdepartement	1.538.316	2.304.264	100.275	3.942.855
Omzet overige departementen	83.923		18.158	102.081
Omzet derden	101.697	178.109	6.353	286.159
Totaal baten als tegenpresentatie voor levering van input	1.723.936	2.482.373	124.786	4.331.095

Lasten

Apparaatskosten

Personele kosten

De personele kosten bestaan uit de kosten van het eigen personeel en de kosten van de ingehuurd capaciteit voor de uitvoering van kerntaken.

Eigen personeel

De verdere toename van de kosten eigen personeel ten opzichte van de suppletoire begroting september ad. € 20,7 miljoen zijn met name het gevolg van Verambtelijking in het kader van de taakstelling Kabinet Schoof en de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA). Daarnaast leidt ook de toekenning van tijdelijke opdrachten vanuit lenW en overige departementen tot verwachte extra personeelskosten. Tot slot is uitstroom lager dan de afgelopen jaren. Eén van de HeRA maatregelen (Herstelplan RWS Agentschap) is het vertragen van vervanging bij uitstroom. Deze maatregel levert minder besparing op dan verwacht.

Inhuur externen

De lagere verwachte inhuur dan ingeschat bij suppletoire begroting september (€ -12,4 miljoen) zijn met name het gevolg van Verambtelijking in het kader van de taakstelling Kabinet Schoof en de wet DBA. Daarnaast is de lagere verwachte inhuur ook het gevolg van het beperken van inhuur vanuit HeRA.

Materiële kosten

De materiële kosten bestaan uit de kosten voor apparaat gebonden ICT-middelen, de bijdrage aan SSO's die bedrijfsvoeringsdiensten leveren en overige materiële kosten.

De verwachte materiële kosten zijn hoger dan bij suppletoire begroting september (€ 27,3 miljoen), door verwachte toename van de apparaat gebonden ICT (€ 4,7 miljoen). In 2025 worden alle laptops overgezet naar Windows 11. Dit zorgt voor extra kosten bij de servicedesk. Daarnaast zijn de licentiekosten voor applicaties toegenomen door prijsstijgingen.

Daarnaast verwacht RWS een hogere bijdrage aan SSO's, die voornamelijk wordt veroorzaakt door stijging van de huren (€ 6,1 miljoen).

Tenslotte verwacht RWS een verdere toename van de realisatie van overige materiële kosten ten opzichte van de suppletoire begroting september (€ 16,6 miljoen). De oorzaak hiervan is dat vanaf 2025 de kosten voor het windmolenpark Maasvlakte II niet meer gesaldeerd worden. Hierdoor stijgen zowel de opbrengsten als de kosten met € 21,1 miljoen. Zonder deze wijziging zouden de kosten dalen conform de verwachting van de HeRA maatregelen op materiële kosten en de lagere brandstofkosten bij de Rijksrederij.

Overige lasten

Dotaties voorzieningen

De toename van de dotaties is met name het gevolg van een dotatie aan de voorziening groot onderhoud vaartuigen (€ 2,4 miljoen). De verwachte dotatie aan de voorziening groot onderhoud vaartuigen stijgt hiermee van € 8,0 miljoen naar € 10,4 miljoen.

Agentschapsdeel Vpb lasten

In de suppletoire begroting september is rekening gehouden met een Vennootschapsbelasting last als gevolg van opbrengsten van het windmolenpark Maasvlakte II. Het grootste deel van deze opbrengsten komt ten gunste van Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten. Daar wordt nu ook de Vpb last voor dat deel van de opbrengst verantwoord.

Dotatie/onttrekking aan reserve Rijksrederij

Het verschil tussen de afschrijvingskosten en rentekosten op basis van historische kostprijs en de afschrijvingskosten en rentekosten op basis van vervangingswaarde bedraagt dit jaar naar verwachting € 10,4 miljoen. Dit bedrag wordt volledig gedoteerd aan de voorziening groot onderhoud vaartuigen voor de investeringen die worden gevraagd om de bestaande vloot varende te houden. Dit heeft te maken met wijzigingen in de planning en omvang van het levensduur verlengend onderhoud.

Te verdelen resultaat

In vergelijking met de suppletoire begroting september valt het resultaat minder negatief uit (€ -12,2 miljoen). Dit is met name het gevolg van de ontvangen bijdrage ter dekking van de dotatie aan de verlofreservering en uitwerking van genomen HeRA maatregelen.

Tabel 25 Kasstroomoverzicht agentschap Rijkswaterstaat Tweede suppletoire begroting 2025 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties 2e suppletoire begroting	Totaal geraamd (3) = (1) + (2)
1. Rekening courant RHB 1 januari 2025	1.433.699		1.433.699
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	4.293.079	70.578	4.363.657
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	- 4.706.211	- 45.644	- 4.751.855
2. Totaal operationele kasstroom	- 413.132	24.934	- 388.198
Totaal investeringen (-/-)	- 57.498	21.317	- 36.181
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)			0
3. Totaal investeringskasstroom	- 57.498	21.317	- 36.181
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)	0	0	0
Aflossingen op leningen (-/-)	- 15.887	359	- 15.528
Beroep op leenfaciliteit (+)	54.623	- 21.136	33.487
4. Totaal financieringskasstroom	38.736	- 20.777	17.959
5. Rekening courant RHB 31 december 2025 (=1+2+3+4)	1.001.805	25.474	1.027.279

Toelichting

Operationele kasstroom

Hieronder vallen de ontvangsten en uitgaven uit de reguliere bedrijfsvoering.

De hogere ontvangsten operationele kasstroom ten opzichte van de suppletoire begroting september (€ 70,6 miljoen) worden met name veroorzaakt door hogere ontvangsten van het moederdepartement en derden. Zie hiervoor ook de toelichting onder «Omzet moederdepartement» en «Omzet derden».

De hogere uitgaven operationele kasstroom ten opzichte van de suppletoire begroting september ad. € 45,6 miljoen worden met name veroorzaakt door de hogere personele en materiële kosten en kosten uitbesteed werken andere externe kosten. Voor meer toelichting wordt verwezen naar hetgeen is opgenomen onder de posten personele en materiële kosten.

Investeringskasstroom

Hieronder vallen de investeringen in nieuwe en bestaande activa en de boekwaarden, boekwinsten en boekverliezen van de verschrootte en verkochte vaste activa.

De lagere investeringen ten opzichte van de suppletoire begroting september ad. € 21,3 miljoen bestaat uit meerdere delen:

- Lagere investering voor in totaal € -22,2 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door de investeringsstop naar aanleiding van HeRA voor 2025;
- investeringen waarvoor geen aanvraag op de leenfaciliteit meer mogelijk is, omdat het investeringsplafond was bereikt (€ 0,9 miljoen). Dit betreft met name investeringen in kantoorautomatisering (€ 0,8 miljoen) en Strooiers (€ 0,1 miljoen). De investeringen voor kantoorautomatisering betreft de investering in nieuwe laptops. Dit is in jaren naar voren gehaald, omdat Windows 11 niet werkt op de vorige laptops.

Financieringskasstroom

Hieronder vallen alle geldstromen die te relateren zijn aan de financiering van RWS.

Het lagere beroep op de leenfaciliteit ten opzichte van de suppletoire begroting september ad. € 21,1 miljoen is met name het gevolg van de hierboven genoemde lagere investeringen.

5.2 Agentschap Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

Tabel 26 Exploitatieoverzicht agentschap KNMI Tweede suppletoire begroting 2025 (bedragen x € 1.000)

	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties 2e suppletoire begroting	(3) = (1) + (2) Totaal geraamd
Baten			
- Omzet	121.875	- 140	121.735
<i>waarvan omzet moederdepartement</i>	77.266	- 69	77.197
<i>waarvan omzet overige departementen</i>	5.756	499	6.255
<i>waarvan omzet derden</i>	38.853	- 570	38.283
Rentebaten	400	- 50	350
Vrijval voorzieningen			
Bijzondere baten			
Totaal baten	122.275	- 190	122.085
Lasten			
Apparaatskosten	104.111	- 2.236	101.875
- Personele kosten	64.626	- 587	64.039
<i>waarvan eigen personeel</i>	59.882	- 643	59.239
<i>waarvan inhuur externen</i>	4.744	56	4.800
<i>waarvan overige personele kosten</i>			
- Materiële kosten	39.485	- 1.649	37.836
<i>waarvan apparaat ICT</i>	17.050	- 784	16.266
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	2.298	300	2.598
<i>waarvan overige materiële kosten</i>	20.137	- 1.165	18.972
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	22.045	- 1.182	20.863
<i>waarvan Aardobservatie</i>	22.045	- 1.182	20.863
Rentelasten	150	0	150
Afschrijvingskosten	1.857	- 400	1.457
- Materieel	1.739	- 322	1.417
<i>waarvan apparaat ICT</i>	40	78	118
<i>waarvan overige materiële afschrijvingskosten</i>	1.699	- 400	1.299
- Immaterieel	118	- 78	40
Overige lasten	0	37	37
<i>waarvan dotaties voorzieningen</i>			
<i>waarvan bijzondere lasten</i>	0	37	37
Totaal lasten	128.163	- 3.780	124.383
Saldo van baten en lasten gewone bedrijfsuitoefening	- 5.888	3.590	- 2.298
Agentschapsdeel Vpb-lasten	45	15	60
Saldo van baten en lasten	- 5.933	3.575	- 2.358

Toelichting

Baten

Omzet moederdepartement

Er zijn minimale verschillen in vergelijking met de vastgestelde begroting. Onderliggend zijn er grotere verschillen. Zo zijn extra baten opgenomen als gevolg van de toegekende claims inzake de verlofreservering (€ 1,9 miljoen) en de BES-dienstverlening (€ 0,6 miljoen). Daarnaast zijn er lagere baten gerealiseerd op Aardobservatie (€ -1,2 miljoen), Masterplan (€ -0,7 miljoen), Faciliteiten Toegepast Onderzoek-Duurzaamheid (€ -0,3 miljoen) en overige posten (€ -0,4 miljoen), als gevolg van vertraging op deze projecten.

Omzet overige departementen

De geraamde omzet is € 0,5 miljoen hoger dan de vastgestelde begroting. Dit betreffen baten vanuit LVVN inzake een nieuwe maatwerkopdracht voor natuurbrandbeheersing.

Omzet derden

De lagere omzet komt met name door lagere baten (- € 0,9 miljoen) uit hoofde van vertraging bij de uitbreiding van het seismisch netwerk. Daarnaast zijn er enkele eenmalige meevallers (€ 0,3) miljoen.

Nieuwe Regeling Agentschappen

Per 1 januari 2025 is de nieuwe Regeling Agentschappen ingegaan. In verband met het overgangsjaar naar de nieuwe regeling is voor het uitvoeringsjaar 2025 het exploitatieoverzicht conform de begroting 2025 opgesteld. De nieuwe regeling geeft de mogelijkheid voor bekostiging op basis van output en/of input. Voor de uitvoering van het jaar 2025 wordt daarom naast het exploitatieoverzicht inzicht gegeven in de nieuwe categorieën van baten.

Tabel 27 Nieuwe categorieën van baten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties 2e suppletoire begroting	(3) = (1) + (2) Totaal geraamd
Baten			
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten			
Baten als tegenprestatie voor levering van input	121.875	- 140	121.735
<i>waarvan basisfinanciering</i>	72.274	- 69	72.205
<i>waarvan maatwerk</i>	32.078	- 301	31.777
<i>waarvan subsidieprojecten</i>	17.523	230	17.753
Rentebaten	400	- 50	350
Vrijval voorzieningen			
Bijzondere baten			
Totaal baten	122.275	- 190	122.085

Toelichting

Baten als tegenprestatie voor levering van input

Waarvan basisfinanciering

Hogere baten door toevoegen extra middelen voor de BES dienstverlening (€ 0,6 miljoen) en verlofreservering (€ 1,9 miljoen). Daartegenover staan lagere baten voor aardobservatie (-€ 1,2 miljoen) door teruggave overschotten EUMETSAT en lagere baten FTO (-€ 0,3 miljoen), OCW (-€ 0,2 miljoen) en bijzondere projecten (met name Masterplan (-€ 0,7 miljoen)) door vertraging in de uitvoering.

Waarvan maatwerk

Er zijn voor € 0,3 miljoen extra/hogere baten binnengehaald (LVVN, luchtvaart, e.a.), maar de baten voor uitbreiding van het seismologisch netwerk zijn € 0,6 miljoen lager door vertraging in de uitvoering.

Waarvan subsidieprojecten

De baten voor (nieuwe) subsidieprojecten zijn € 0,5 miljoen hoger, de baten voor de projecten Sesar en Tropomi zijn € 0,3 miljoen lager.

Rentebaten

Iets lagere rentebaten vanwege een dalend rentepercentage.

In onderstaand overzicht is weergegeven hoe de huidige omzetcategorieën, stand Tweede suppletoire begroting, uiteenvallen in de nieuwe specificatie van baten.

Tabel 28 Vertaling van huidige omzetcategorieën naar nieuwe categorieën van baten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Bijdrage aan basisfinanciering	Bijdrage aan maatwerk	Bijdrage aan subsidieprojecten	Totaal omzet
Omzet moederdepartement	72.160	5.037		77.197
Omzet overige departementen		6.014	241	6.255
Omzet derden	45	20.726	17.512	38.283
Totaal baten als tegenpresentatie voor levering van input	72.205	31.777	17.753	121.735

Lasten

Personele kosten

Daling van de personele kosten wordt voornamelijk veroorzaakt door de ingezette bezuinigingen op overige personele kosten (met name reiskosten en opleidingskosten) en lagere kosten voor investering.

Materiele kosten

Onderschrijving overig materieel vooral door vertraging in de aanbesteding en daardoor lagere kosten op het Masterplan de Bilt (€ -1,2 miljoen). Bij de uitbreiding van het seismisch netwerk (- € 0,4 miljoen) en overige posten (€ -0,2 miljoen) is ook vertraging opgetreden.

Afschrijvingskosten

Kleine onderschrijving als gevolg van vertraging van investeringen voor met name modernisering waarneemapparatuur.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Onderschrijving komt door teruggave overschot EUMETSAT per 1 juli 2025 (€ 1,2 miljoen). Het overschot wordt door KNMI gesaldeerd met de te betalen contributie waardoor de realisatie op de contributies lager uitvalt.

Resultaat

Het begrote verlies is afgenomen van – € 5,9 miljoen naar – € 2,4 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de toegekende claims, ingezette bezuinigingen, lagere materiele kosten agv vertraging op projecten, extra baten LVVN en lagere afschrijvingen uit hoofde van achterblijvende investeringen. Het nog resterende verlies wordt voor het overgrote deel veroorzaakt door een tweetal projecten waarvoor in 2025 een directe vermogensstorting heeft plaatsgevonden (Masterplan en WAU-3) en waarvoor nu dus geen baten genomen kunnen worden.

Tabel 29 Kasstroomoverzicht agentschap KNMI Tweede suppletoire begroting 2025 (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	(1) Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen)	(2) Mutaties 2e suppletoire begroting	(3)=(1)+(2) Totaal geraamd
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2025	14.413		14.413
Totaal ontvangsten operationele kasstroom (+)	7.990	– 400	7.590
Totaal uitgaven operationele kasstroom (-/-)	– 7.994	5.157	– 2.837
2. Totaal operationele kasstroom	– 4	4.757	4.753
Totaal investeringen (-/-)	– 6.632	4.899	– 1.733
Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)			
3. Totaal investeringskasstroom	– 6.632	4.899	– 1.733
Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)			
Eenmalige storting door het moederdepartement (+)			
Aflossingen op leningen (-/-)	– 1.629		– 1.629
Beroep op leenfaciliteit (+)	6.632	– 4.899	1.733
4. Totaal financieringskasstroom	5.003	– 4.899	104
5. Rekening-courant RHB 31 december 2025 (=1+2+3+4)	12.780	4.757	17.537

Toelichting

Operationele kasstroom

De operationele kasstroom stijgt met € 4,8 miljoen. De verklaring hiervoor is een daling van ontvangsten met € 0,4 miljoen. Dit is het gevolg van lagere afschrijvingskosten. Daarnaast dalen de uitgaven met € 5,2 miljoen, als gevolg van een vermindering van het begrote verlies van € 4,0 miljoen en lagere uitgaven aan EUMETSAT van € 1,2 miljoen.

Investeringskasstroom

Een aantal investeringen loopt vertraging op door onder andere een lange doorlooptijd inkoopproces (aانبesteding) en capaciteitsproblemen om investeringen te kunnen doen. Dit betreft de aanschaf van apparatuur voor de modernisering van het waarneemnetwerk (€ –1,3 miljoen), Faciliteiten Toegepast Onderzoek-Duurzaamheid (€ –1,5 miljoen), Zicht sensoren (€ –1,0 miljoen), seismologisch meetnetwerk (€ –0,2 miljoen) en overige kleine projecten (€ –0,9 miljoen).

Financieringskasstroom

Omdat er alleen wordt geleend voor gerealiseerde uitgaven neemt het beroep op de leenfaciliteit net als de investeringen af met € 4,9 miljoen.